

Gavote elektroninio pašto pranešimą ar trumpąją žinutę (SMS) su tiesioginės rinkodaros pasiūlymu, bet sutikimo dėl to nebuvote davę?

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tiesioginė rinkodara laikoma veikla, kurios tikslas – paštu, telefonu arba kitokiu tiesioginiu būdu siūlyti asmenims prekes ar paslaugas ir (arba) teirautis jų nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų.

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 69 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad elektroninių ryšių paslaugas, įskaitant elektroninio pašto pranešimų siuntimą, naudoti tiesioginės rinkodaros tikslu leidžiama **tik gavus išankstinį abonentu ar registruoto elektroninių ryšių paslaugų naudotojo sutikimą**. Ši ERĮ nuostata yra taikoma, kai tiesioginės rinkodaros pasiūlymai teikiami skambinant, siunčiant juos elektroniniu paštu ar telefonu trumpomis žinutėmis (SMS).

ERĮ 69 straipsnio 2 dalyje yra įtvirtinta, kad asmuo, kuris teikdamas paslaugas ar parduodamas prekes ADTAĮ nustatyta tvarka ir sąlygomis gauna iš savo klientų elektroninio pašto kontaktinius duomenis, gali naudoti šiuos kontaktinius duomenis savo paties **panašių prekių ar paslaugų** rinkodarai, jei *klientams yra suteikiama aiški, nemokama ir lengvai įgyvendinama galimybė nesutikti arba atsisakyti tokio kontaktinių duomenų naudojimo pirmiau nurodytais tikslais, kai šie duomenys yra renkami ir, jei klientas iš pradžių neprieštaravo dėl tokio duomenų naudojimo, siunčiant kiekvieną žinutę*. Vadovaujantis šia ERĮ nuostata tiesioginės rinkodaros pasiūlymai gali būti siunčiami tik esamiems klientams, laikantis nustatytų sąlygų, o kitiems asmenims gali būti siunčiama tik esant jų išankstiniam sutikimui, t. y. pagal ERĮ 69 straipsnio 1 dalį.

Gavę tiesioginės rinkodaros pasiūlymą, pagalvokite ar nesate anksčiau davę tokio sutikimo (pavyzdžiui, dalyvaudami akcijose, žaidimuose, pildydami anketas, tapdami lojalumo programos dalyviu ar pan.).

Fizinių asmenų asmens duomenys Lietuvos Respublikoje tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR). Jame numatomos ir Jūsų, kaip duomenų subjekto, teisės. **Todėl, jei tiesioginės rinkodaros pasiūlymą gavote savo asmeninio elektroninio pašto adresu ar telefono ryšio numeriu, ir neprisimenate, ar buvote davę sutikimą, arba norite sužinoti, iš kur gauti Jūsų duomenys, kokiu tikslu ir kokia asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlyga remiantis yra tvarkomi asmens duomenys, rekomenduojame pirmiausiai kreiptis į duomenų valdytoją** pasinaudojant duomenų subjekto teise pagal BDAR 15 straipsnį, t. y. turite teisę iš duomenų valdytojo gauti patvirtinimą, ar su Jumis susiję asmens duomenys yra tvarkomi, o jei tokie asmens duomenys yra tvarkomi, turite teisę susipažinti su asmens duomenimis.

Jūs, kaip duomenų subjektas, galite gauti informaciją apie:

- Duomenų tvarkymo tikslus;
- Asmens duomenų kategorijas (pavyzdžiui, vardas, pavardė, el. pašto adresas ir t. t.);
- Duomenų gavėjus arba duomenų gavėjų kategorijas, kuriems buvo arba bus atskleisti asmens duomenys (pastaba: BDAR nenustato, už kokį laikotarpį turėtų būti pateikta informacija, todėl duomenų subjektui rekomenduojame prašyme duomenų valdytojui nurodyti už kokį laikotarpį pageidaujama gauti informacijos apie duomenų gavėjus arba jų kategorijas);
- Asmens duomenų saugojimo laikotarpį arba, jei neįmanoma, kriterijus, taikomus tam laikotarpiui nustatyti;

- Teisę prašyti duomenų valdytojo ištaisyti arba ištrinti asmens duomenis ar apriboti su asmeniu susijusių asmens duomenų tvarkymą arba nesutikti su tokiu tvarkymu;
- Teisę pateikti skundą Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai;
- Tai, kad naudojamas automatizuotas sprendimų priėmimas (įskaitant profiliavimą) ir informaciją apie loginį jo pagrindimą, taip pat tokio duomenų tvarkymo reikšmę ir numatomas pasekmes asmeniui.

Tuo atveju, jei kreipsitės į tiesioginės rinkodaros siuntėją prašydami pateikti pirmiau nurodytą informaciją, atsakymas Jums turės būti pateiktas ne vėliau kaip per vieną mėnesį. Šis laikotarpis gali būti pratęstas dar dviem mėnesiams, atsižvelgiant į Jūsų prašymų sudėtingumą ir skaičių.

Pagal ERĮ 69 straipsnio 3 dalį elektroninio pašto pranešime, kuriuo vykdoma tiesioginė rinkodara, turi būti nurodoma siuntėjo, kurio vardu informacija siunčiama, tapatybė arba galiojantis adresas, kuriuo elektroninio pašto pranešimą gavęs asmuo galėtų pareikalauti nutraukti tokios informacijos siuntimą. Jei nebenorite daugiau gauti tiesioginės rinkodaros pasiūlymų, siūlome jų atsisakyti apie tai pranešant siuntėjui. Jums kreipusis, tiesioginės rinkodaros siuntėjas privalo nepagrįstai nedelssdamas ir nemokamai nutraukti asmens duomenų tvarkymo veiksmus bei informuoti duomenų gavėjus (jei tokių yra).

Atkreipiame dėmesį, kad tiesiogine rinkodara nelaikytini, pavyzdžiui, sveikinimai, elektroniniai laišakai, kurių turinys susijęs su sutarčių vykdymu, priminimas apie skolą ir kt.

Tiesioginės rinkodaros pranešimų siuntėjo veiksmus ar neveikimą galite skųsti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai. Reikalavimai skundai nurodyti ADTAĮ 24 straipsnyje. Visą informaciją apie skundo teikimą Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai galite rasti adresu: <https://vdai.lrv.lt/atmintine-asmenims-ketinantiems-kreiptis-i-valstybine-duomenu-apsaugos-inspekcija-del-skundo-pateikimo/>.

Pagal ERĮ 3 straipsnio 1 dalį abonentas – tai asmuo, kuris yra viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutarties su šių paslaugų teikėju šalis. Jeigu elektroninio pašto adresas ar telefono ryšio numeris priklauso juridiniam asmeniui, kreiptis į duomenų valdytoją ir (arba) pateikti skundą Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, reikėtų juridinio asmens vadovui arba jo įgaliotam asmeniui.

Jei **skundžiatės dėl telefonu vykdomos tiesioginės rinkodaros**, pateikite įrodymus, kad telefono ryšio numerio, į kurį Jums buvo skambinta, abonentas ar registruotas naudotojas esate Jūs (pavyzdžiui, sutarties su telekomunikacijų paslaugų teikėju kopiją). Nepamirškite nurodyti telefono ryšio numerio, iš kurio Jums buvo skambinta, Jūsų telefono ryšio numerio, į kurį Jums buvo skambinta, taip pat skambučio datos ir laiko bei pateikite telefono ekrano nuotrauką su informacija apie gautą skambutį ar telefono ekrano nuotrauką, kurioje matytųsi SMS siuntėjas, pilnas SMS tekstas, jos gavimo data ir laikas.

Jei **skundžiatės dėl nepageidaujamų elektroninio pašto pranešimų siuntimo**, pateikite pilną Jums siųsto elektroninio pašto pranešimo kopiją, šio elektroninio pašto pranešimo techninį aprašą, kuriame būtų matyti kompiuterio, iš kurio siųsti šie elektroninio pašto pranešimai, IP adresas ir dokumentus, patvirtinančius, kad Jūs esate elektroninio pašto adreso, į kurį Jūs gavote nepageidaujamus elektroninio pašto pranešimus, registruotas naudotojas. Kaip parengti šiuos dokumentus, galite sužinoti susipažinę su Inspekcijos interneto svetainėje skelbiamu **DUK „Kaip parengti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai atsakymą, kad esate registruotas elektroninių ryšių paslaugų naudotojas?“**.

Rekomenduojamą skundo formą, galite rasti adresu: <https://vdai.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/skundu-nagrinejimas>, **Atmintinę** abonentams ir registruotiems elektroninių ryšių paslaugų naudotojams dėl informacijos pateikimo Valstybinei duomenų inspekcijai nagrinėjant skundą, susijusį su elektroninių ryšių paslaugų naudojimu tiesioginės rinkodaros tikslu, kaip pateikti skundą, galite rasti adresu: <https://vdai.lrv.lt/atmintine-del-informacijos-pateikimo-nagrinejant-skunda-susijusi-su-elektroniniu-rysiu-paslaugu-naudojimu-tiesiogines-rinkodaros-tikslu>.
